

saa maa man finde sig i, at den virker paa den Maade, men hvad der meget let kan undgaas, er, at man ved Siden af svækker Hartkornet. Kommer ikke Indkomstskatmomentet tillige frem, saa bliver alt uforandret. Nedsættes Hartkornsskatterne til Halvdelen, saa bliver Vælgerlisten uforandret, idet alt, hvad der betinger Adgang til at være Vælger, er Hartkornsydelsen. Selv om Hartkornet nedsættes til Halvdelen eller Tredjedelen, bliver alt det samme; men sker denne Nedsættelse ved Siden af, at der kommer et nyt Moment ind, som kan give Berettigelse til Valgret, saa er det noget, jeg maa beklage, men det kan jo undgaas, at Hartkornet svækkes. Det er, som sagt, alene af dette Hensyn til saa vidt muligt at bevare det, der i 1866 blev vedtaget som Grundlag for Landstingets Sammensætning, efter at man havde forkastet Pengenes Indflydelse med Hensyn til Valgret — det er kun af dette Hensyn, at jeg har udtalt mig, som jeg har. Og dertil vil jeg føje, at jeg har en fast Overbevisning om, at det er kun et Tidsspørgsmaal, naar saavel Mellemhartkornet som det mindre Hartkorn bliver konservativt her i Landet, om ikke af anden Grund, saa fordi de radikale Tendenser brede sig saa stærkt, at alt, hvad der ejer noget her i Landet, nødvendigvis maa komme til at gøre fælles Modstand derimod. For mig spiller det slet ingen Rolle, om man kunde faa udskudt saa og saa meget af det mindre Hartkorn af Listerne — paa ingen Maade — men hvad jeg lægger stor Vægt paa, er, at Valgbestemmelserne for Landstinget ikke blive mere forandrede, end det ligefrem bliver en Nødvendighed efter Grundlovens egne Ord. — Jeg tror nu at have forklaret min Stilling for det ærede Medlem og haaber, at dersom andre have gjort sig skyldige i den samme Misforstaaelse som han, at det skulde være Parti-hensyn, der have ledet min Betragtning, at jeg saa tillige tilstrækkelig har forklaret dem min Opfattelse.

Oct. Hansen: Det glæder mig at have givet det ærede Medlem for 9de Kredts (Estrup) Anledning til at forklare sig angaaende den Misforstaaelse, som jeg skulde have gjort mig skyldig i, og som vistnok ogsaa mange andre have gjort sig skyldige i, nemlig at det var et partipolitisk Hensyn, der havde dikteret hans Modstand mod de her foreliggende Love. Det er det alt-saa ikke, det er en Ultrakonservatisme, som bestaar i, at Valgene til dette første Kammer skulde blive hos det „hellige“ Hart-

korn. Jeg tillader mig at kalde det det „hellige“ Hartkorn, et æret Medlem kaldte det forleden Dag det „forgældede“ Hartkorn. Det rimer nogenlunde; men det er jo set fra forskellig Side. Men lad os alt-saa sige, at den overvejende Indflydelse ved Valgene til dette Kammer skal være hos det forgældede Hartkorn. Det er et almindeligt politisk Princip, som det ærede Medlem vil hævde til Gavn og Glæde for hele Samfundet og ikke for noget enkelt Parti. Saa sagde det ærede Medlem, at hvis jeg havde deltaget i Forhandlingerne om den nu eksisterende Grundlov, vilde jeg ogsaa have vidst, at det var Hensigten. Det er muligt, at man den Gang troede, at de direkte Skatter altid skulde hvile paa Hartkornet, men lige saa vist er det, at ifølge Grundloven er den umiddelbare Valgret paa Landet til Landstinget alene betinget af, at der svares direkte Skat til Stat eller Amtskommunen, og naar vi alt-saa gaa hen og indføre en ny direkte Skat eller omlægge de gamle direkte, gøre vi ikke noget som helst, der er i Strid end-ogsaa blot med Aanden eller Tendensen i Grundloven. Vi have blot det at overveje, om den Skat, som vi nu ere i Færd med at behandle, er retfærdig eller ej, eller om vi skulde blive ved det gamle, at Hartkornet skal vedblive at svare disse excæssive høje Skatter. Naar Valget kommer til at staa mellem, om vi skulde blive ved at overbebyrde Hartkornet som hidtil, eller tage det, som det ærede Medlem for 6te Kreds (Koch) kalder en retfærdig Skat, synes jeg ikke, at det ærede Medlems Betragtninger ere afgørende. Jeg haaber ikke, at jeg har fornærmet det ærede Medlem ved at tale om hans radikale Tendenser. Jeg haaber, han tog det som en spøgefuld Bemærkning. Jeg blev ledet dertil, fordi jeg syntes, at han i sin frugtbare, politiske Fantasi har villet trække en Masse Spørgsmaal frem her ved disse Loves Behandling, som vi passende kunde lade ligge til en anden Lejlighed. Naar man vil til at lovgive eller arbejde i det offentlige Liv, og man saa tager en stor Mængde Spørgsmaal frem, og vil have dem omkalfatrede med det samme, kalder jeg det et Udtryk for politisk Radikalisme.

Det ærede Medlem mente, at jeg ikke havde nogen Anledning til at bebrejde ham, at han havde foreholdt os Højres Program her. Han sagde, at der var et andet Medlem her i Salen, der havde talt om Venstres Program. Men det er dog virkelig ikke Venstre, der har opfundet Formue- og Indkomstskatten. Indkomstskat har bestaaet